

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/1024/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412222382
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4412222382.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom 811 09 Bratislava, Grösslingova 4, v mene ktorého vykonáva advokáciu ako konateľ advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 26. januára 2015 č.k. 15C/841/2012-94, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil dovolacie konanie. Svoje rozhodnutie právne oprel o ustanovenie § 2 ods. 1 písm. a), § 2 ods. 4, § 5 ods. 1 písm. a), ods. 2, § 6 ods. 2, § 10 ods. 1, 3, § 12 ods. 2, § 14 ods. 1, § 18c zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení. Konštatoval, že navrhovateľ doručil súdu dňa 17.10.2014 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 07.08.2014 č.k. 8Co/153/2014-62, preto ho súd vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie v sume 40,- eur v lehote 10 dní odo dňa doručenia výzvy s poučením o následkoch nezaplatenia tohto poplatku. Nakoľko navrhovateľ podal proti predmetnej výzve odvolanie zaoberal sa účelom tejto výzvy a uzavrel, že proti nej nie je odvolanie prípustné, lebo nie je rozhodnutím a neukladá sa ňou účastníkovi konania žiadna povinnosť. Konštatoval, že dovolanie je úkonom účastníka konania a z jeho charakteru vyplýva, že je návrhom na začatie osobitného konania, a to konania dovolacieho. V súvislosti s poplatkovou povinnosťou navrhovateľa za dovolanie je potom rozhodujúce, či dovolacie konanie bolo začaté do 30.09.2012. Keďže dovolacie konanie začalo podaním dovolania navrhovateľom dňa 17.10.2014 navrhovateľovi v tejto súvislosti vznikla poplatková povinnosť, ktorú nespĺnil, preto dovolacie konanie zastavil.

Uvedené uznesenie včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ a domáhal sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nie ďalšie úkony vo veci samej, pretože podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. V tejto súvislosti poukázal na dôvodovú správu k vládnomu návrhu zákona, ktorým sa menil a doplnil zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorý obsahuje i legislatívnu zmenu smerujúcu k zavedeniu súdneho poplatku za podanie žaloby, v zmysle ktorého sa žaloby budú spoplatňovať podľa položky 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Za situácie, že podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a nie žalobu, súd nebol oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdному poplatku a nemohol byť preto vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Tieto svoje závery označil za súladné s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.03.2007 sp.zn. 4Cdo/39/2007, podľa ktorého za súdne konania, ktoré nie sú vedené v prílohe zákona č. 71/1992 Zb.,

sa súdne poplatky nevyberajú a v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy. Mal za to, že pokiaľ v Sadzobníku súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, bola mu preto v rozpore so Zákom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu označil za zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručenú v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s článkom 12 ods. 1 a článkom 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. V tejto súvislosti argumentoval, že v § 1 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z článku 59 ods. 2 ústavy, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, pričom použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vylúčené. Uviedol tiež, že úprava poplatkovej povinnosti predstavuje jeden zo základných aspektov podmieňujúcich právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy, a preto ak zákon v tomto smere stanovil pevné a jasné pravidlá, tieto musí akceptovať každý, kto sa dovoľáva práva na súdnu ochranu a rovnako i štát prostredníctvom orgánov súdnej moci, pretože súd pri výkone svojej rozhodovacej právomoci môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Navyiac opierajúc sa o ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch tvrdil, že konanie vo veci začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z.z., a preto je nutné v súvislosti s podaným dovolaním aplikovať právny vzťah platný do 30.09.2012, kedy konanie vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo od poplatku vecne oslobodené. Uzavrel preto, že na jeho strane neexistuje legálna povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie a teda ani dôvod na zastavenie dovolacieho konania pre nesplnenie neexistujúcej povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednaní na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "Zákon o súdnych poplatkoch") súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch, poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (§ 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch).

podľa dôvodovej správy k tejto novele na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. na súdoch. Znamená to potom, že po 01.10.2012 konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od poplatkovej povinnosti, a preto navrhovateľovi, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom, v súvislosti s podaním takéhoto návrhu vzniká podľa § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť. Rovnako tak sa poplatníkom v týchto veciach v zmysle § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch stáva i ten, kto podal odvolanie alebo ten, kto podal dovolanie, ktorým obdobne poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a) vzniká podaním odvolania a dovolania. V tomto smere navrhovateľom predkladané úvahy, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie i ďalšie úkony vo veci samej, akým je i odvolanie a dovolanie, odvolací súd nezdiera. V tejto súvislosti poznamenáva, že tieto sú rozporné s právnou úpravou vzťahujúcou sa na danú vec, keď zákonodarca v Zákone o súdnych poplatkoch za poplatníka v odvolacom konaní označuje odvolateľa a v dovolacom konaní toho, kto podal dovolanie, pričom ani poznámka k položke 7a v Sadzobníku súdnych poplatkov ich poplatkovú povinnosť nevylučuje, resp. neurčuje iný režim (ako napr. poznámka k položke 13 spoločná poznámka k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 až 16, poznámka k položke 9,...). Ak by totiž súd akceptoval argumenty navrhovateľa, znamenalo by to, že ustanovenie Zákona o súdnych poplatkoch stanovujúce vznik poplatkovej povinnosti za odvolanie i dovolanie (§ 2 ods. 4, § 6 ods. 2) by bolo obsolentné, pretože Sadzobník súdnych poplatkov neobsahuje žiadnu položku, ktorá by *expressis verbis* určovala súdny poplatok za podanie dovolania. I keď tvrdenie navrhovateľa o vylúčení analógie v poplatkových veciach je súladné s ustálenou judikatúrou a odvolací súd ho ani nespochybňuje, uložením poplatkovej povinnosti za dovolanie voči rozhodnutiu vo veci samej v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nedochádza tak k svojvoľnému rozširovaniu úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti a ani k použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku. V tomto smere neobstojí ani poukaz navrhovateľa na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/39/2007 riešiaci právnu otázku, ktorá na daný prípad nedopadá. Preto je dôvodný záver, že pri podaní dovolania je poplatníkom osoba, ktorá navrhla poplatkový úkon, t.j. podala dovolanie, ak je v sadzobníku stanovený poplatok za návrh, ktorý sa týkal pôvodného konania, pričom poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Reagujúc na námietky odvolateľa odvolací súd tiež poznamenáva, že v danom prípade ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom začaté na návrh navrhovateľa dňa 27.09.2012, t.j. pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z.z., a že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ po jeho účinnosti dňa 16.10.2014. Vznik jeho poplatkovej povinnosti ako dovolateľa bolo potom potrebné posúdiť i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01.01.2012 a to § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Pri výklade tohto ustanovenia nemôže byť sporu o tom, že zmyslom tam uvedenej úpravy je vyňať niektoré úkony alebo konania z režimu spoplatňovania založeného zákonom č. 286/2012 Z.z. Pre danú vec je preto určujúcim hľadiskom zaradenie úkonu, ktorý sa má spoplatniť, pod niektorú z častí tejto zákonnej definície. Pri snahe o zodpovedanie tejto otázky si treba uvedomiť, že právnou úpravou súdnych poplatkov pracuje s legislatívnou skratkou „poplatkový úkon“, pod ktorú zahŕňa jednotlivé úkony alebo konania súdov vykonávané na návrh a tiež úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry. Pretože dovolanie je úkonom účastníka konania, je vylúčené, aby mohol byť úkonom orgánu štátnej správy, súdov alebo prokuratúry a rovnako tak nie je ani návrhom na vykonanie určitého úkonu súdom. Z charakteru dovolania

vyplýva, že je návrhom na začatie osobitného konania, a to konania dovolacieho. V súvislosti s poplatkovou povinnosťou navrhovateľa za dovolanie je takto potom rozhodujúce, či dovolacie konanie bolo začaté do 30.09.2012. O takýto prípad v súdnej veci nejde, pretože preukázateľne dovolacie konanie na návrh navrhovateľa začalo až dňa 16.10.2014, a preto navrhovateľovi v súvislosti s podaním dovolania vznikla poplatková povinnosť. Súd prvého stupňa takto správne výzvou vyrubil navrhovateľovi za podané dovolanie súdny poplatok vo výške 40,- eur v súlade s položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti navrhovateľa, keď bolo preukázané, že na navrhovateľa nedopadá prípad vecného (§ 4 ods. 2) ani osobného (§ 4 ods. 1) oslobodenia od súdneho poplatku. V prípade, že navrhovateľ na výzvu súdu nereagoval a súdny poplatok za dovolanie nezaplatil (svoju poplatkovú povinnosť si navrhovateľ nespĺnil ani do rozhodovania odvolacieho súdu), súd prvého stupňa spravujúc sa ustanovením § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch za splnenia tam uvedených podmienok správne dovolacie konanie zastavil.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Pokiaľ ide o podanie navrhovateľa označené ako "odvolanie proti uzneseniu na úhradu súdneho poplatku za dovolanie", doručené súdu prvého stupňa dňa 04.12.2014, odvolací súd sa ním nezaoberal, nakoľko výzva súdu prvého stupňa, ktorou bol navrhovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 40,- eur do 10 dní od doručenia uznesenia, nie je rozhodnutím v zmysle ustanovenia § 201 OSP, proti ktorému zákon pripúšťa odvolanie. Za situácie, že súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za dovolanie výzvou, nie je na ňu možné aplikovať zákonné ustanovenia, ktoré ustanovujú formu uznesenia. Odvolací súd preto podanie navrhovateľa posúdil podľa jeho obsahu v intenciách ustanovenia § 41 ods. 2 OSP ako jeho vyjadrenie k poplatkovej povinnosti.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.